

Posudek na diplomovou práci Doubravky Fišerové „Domov jako místo“

Doubravka Fišerová se ve své práci ujala tématu starobylého, pro jehož aktualizace však v současné době – a zejména v učitelství – připomíná řadu důvodů (s. 6, 8, 11, 21, 23 aj.). Pojetí práce je ontodidaktické – zkoumá určitý koncept z více stran, včetně osobního pohledu, aby vytvořila předpoklady k jeho reálnému uchopování v učitelské praxi (srov. autorčino krédo vyjádřené nejpregnantněji na s. 7).

Klíčem k pojetí textu by zřejmě mohl být výraz *situovanost* ve smyslu původní založenosti v určitém místě, ať již je to místo v krajině, v čase nebo v lidském srdci (s. 9). Autorka střídá pohledy filozofické (zejména z pozic fenomenologických), ekologické, etnografické a osobní, přičemž je si vědoma problému jejich obtížné souměřitelnosti a těžko uchopitelné komplexity. Členění do jednotlivých částí v práci postupuje od zakotvenosti a zabydlenosti v určitém místě přes umístěnost domova v určitém krajinném rámci až k jakési člověčí dynamice domova chápaného jako místo lidského soužití, místo lidské činnosti a místo, kde se niternost vnímání a zažívání domova prolíná s plynutím času. Text prozrazuje autorčinu snahu o vyvažování relativně objektivního, dekontextualizovaného pohledu odborných disciplín s přístupem vycházejícím z vlastního jedinečného vidění tématu, od něhož nelze odmyslet subjektivitu. V tom nejlepším smyslu je zde znát inspirace dílem Václava Cílka založeném na moudrém spojení věcných odborných informací, filozofického nadhledu a osobního přístupu opřeného o prožitou a procítěnou zkušenost.

D. Fišerová ve své práci shromáždila velké množství zajímavých poznatků, postřehů a informací jak o tématu domov v obecném pojetí, tak o jeho konkretizaci vzhledem k autorčinu vlastnímu životnímu příběhu. V tomto ohledu je plně učiněno zadost požadavkům na poznávací nasycenost diplomové práce. Vynikající je výtvarná – z pohledu našeho oboru a jeho ontodidaktiky klíčová – složka práce. Zajímavá jsou také osobní vyznání autorky, která dodávají textu jeho nezbytný postojový rozměr. V rovině učitelství si těžko lze představit – jak autorka sama vícekrát zdůrazňuje –, že by práce o tak niterném tématu postrádala osobní stránku. Přesto obě polohy mohly být ještě zřetelněji vzájemně provázány nějakými uzly, které by jasněji ukázaly, jak se výtvarný pedagog vyrovnává s nalézáním proporcí mezi intimním sdělením a jeho přesahováním ve jménu nadosobního.

Moje jediná lehká výtká se odvíjí od této poznámky. Domnívám se, že kdyby autorčin táborový projekt, poněkud se ztrácející v příloze, byl zasazen více do středu pozornosti, sám by si přivolával výše zmíněné provazování a „uzly“. Jinými slovy, přestože práce je pojata ontodidakticky, tj. ve směru od hlubokého zpracování tématu, jejímu uspořádání by podle mého mínění prospělo, kdyby ostřeji brala v úvahu možnosti a meze, které vyplývají z uchopení tématu učitelem v praxi. Z této poznámky vyplývají i mé otázky k obhajobě.

Celkově hodnotím diplomovou práci D. Fišerové jako velmi solidně zpracované, výtvarně velmi citlivé a skvěle didakticky nastavené, odborně korektní a osobně zaujaté dílo, které je nesporným přínosem jak pro učitelskou kompetenci autorky samotné, tak pro další autory diplomových nebo disertačních prací, kteří se vydají shodným směrem.

Návrhy pro zaměření obhajoby:

- Zpracovat a stručně představit konceptovou analýzu některé části realizovaného projektu. Tzn. připravit její rozbor jak z ohledem na hloubku odborného uchopení tématu, tak se zvážením žakovských prekonceptů a jejich přepokládané proměny prostřednictvím účasti na díle.
- Vyzdvihnout jeden z aspektů tématu, který autorka pokládá za osobně nejcitlivější jeho část a ozřejmit alespoň jeden způsob jeho pedagogického zpracování s ohledem na problém dekontextualizace a rekontextualizace.

Návrh klasifikace: výborně

V Praze dne 7. 12. 2005

[